

Hoflaan

Velsen-Noord

Waar thans dag en nacht ijzer en staal gemaakt wordt, bevond zich eertijds een uitgestrekt gebied, een grote duinvlakte, de Breesaap genaamd. De naam Breesaap wordt door G.Karsten in zijn boek "Noordhollandse plaatsnamen" verklaard als: "onder sape verstaat men woeste schrale grond".

In 1832 is de Breesaap in bezit van Jacob Pompeus Hoeufft, Heer van Velsen en Santpoort. In juli 1845 kocht Jacobus Stuart verificateur Registratie en Domeinen o.m. de Breesaap, zeven boerderijen en een aantal daglonershuisjes. In enkele jaren werd onder zijn krachtige leiding de Breesaap een bloeiend gebied. De bestaande boerderijen o.a. Werklust. Schapenlust, Weltevreden en Schralenstein later Paltzerhof genaamd werden verbeterd. Nieuwe woningen verrezen, wegen werden aangelegd. Vrij centraal in de Breesaap staat boerderij Onrust, uit deze boerderij ontstaat het jachthuis Breesaperhof, waarin later een hotel / restaurant wordt gedreven.

In 1850 verkocht Jacobus Stuart de Breesaap aan Jan Willem Arnold en Adrianus Johannes Bik, die op hun beurt weer een deel verkochten aan de Amsterdamsche Kanaal Maatschappij, zodat die in 1865 een aanvang konden maken met de aanleg van het Noordzeekanaal.

Het gedeelte van de Breesaap, dat ten noorden van het kanaal kwam te liggen maakte een stormachtige ontwikkeling door. Vanwege de industrialisatie met name de papierfabriek Van Gelder en Zonen, de Plaatwellerij, de elektriciteitscentrale van de Provincie Noord-Holland, maar vooral de Hoogovens en Staalfabrieken bleef er van het fraaie landschap niets over. Een voorbeeld nog in de 18^e eeuw mondde een beek, komend van de Breesaap, bekend als "het Watergat" in de Noordzee uit, ongeveer op de plaats waar zich nu de Buitenhaven bevindt.

(Redactionele noot EHB: De Breesaap is recentelijk uitvoerig behandeld in Straat in Beeld nr. 54, Breesaapstraat)

Hoflaan

Het voormalige jachtslot Breesaperhof werd rond 1900 bewoond door de pension- en restauranthouder P.J. Lubbers. Het jachthuis was daartoe geheel vergroot. Op 31 maart 1908 besloot de Gemeenteraad van Velsen het pad dat van de Breesaperhof naar de woonwijk Wijkeroog liep, de naam Hoflaan te geven. Op een kaart van Openbare Werken Velsen van september 1940 is de Hoflaan terug te vinden, gesitueerd tussen het spuikanaal en de buitenhaven van Hoogovens, via de huidige Staalhavenweg sloot hij aan op de huidige Wenckebachstraat. De weg van de Hoflaan naar de Grote Hout- of Koningsweg werd toen Weg naar de Noordersluis genoemd. In 1941 besluiten burgemeester en wethouders de weg van de Zuidersluis naar de Middensluis, Zuidersluisweg te noemen. De weg van de Middensluis naar de Noordersluis de Middensluisweg te noemen en de weg van de Noordersluis langs de Rijksbinnenhaven en de zuiden van de P.E.N. centrale naar de Noorderlaan, Hoflaan te noemen. (een gedeelte van dit tracé droeg reeds de naam Hoflaan.

Noodwoningen

Op 21 juni 1945 meldt het dagblad Parool: "Velsen – Om enige honderden arbeiders met hun gezinnen een woning te kunnen verschaffen, hebben het gemeentebestuur van Velsen en de inspectie Volksgezondheid het plan gevormd, een aantal één-verdiepings noodwoningen te bouwen. Er is vergunning verleend voor de bouw van ongeveer 300 woningen. Men zal gebruik maken van afgebikte stenen van in de oorlog afgebroken woningen." Bij de Hoflaan ontstaat hierdoor een woonwijk waarvan bij raadsbesluit van 25 juni 1946 de volgende straatnamen worden vastgesteld: Grensstraat, Hoogstraat, Kruisstraat, Middenweg, Ooster- en Wester Parallelstraat, Parallelstraat, Oosterstraat, Spoorstraat, Tuindorpstraat, Voorstraat en Zuiderstraat. In 1960 is een aanvang gemaakt met de sloop van de noodwoningen.

Dagblad Kennemerland schrijft op 20 mei 1963: "Het verplaatsen van het pontveer heeft tot gevolg dat er een verbindingsweg tussen de noordelijke ponthaven en de Grote Hout of Koningsweg komt, deze weg gaat Pontweg heten. De Hoflaan zal nu uit twee delen gaan bestaan. Het deel van de Pontweg naar de Noordersluis zal Noordersluisweg worden genoemd".

Wie heden ten dage (2006) vanaf de Grote Gout- of Koningsweg het overgebleven Stukje Hoflaan in loopt, eindigt zijn wandeling na enige minuten bij de portiersloge van de Nuon elektriciteitscentrale.

Met dank aan de Werkgroep Straatnamen Onderzoek van de Historische Kring Velsen. Contactpersoon van de werkgroep is Erik Baalbergen, e-mail: velisena@quicknet.nl, website www.hier.is/velisena

Bronnen: J van der Linde dr., "In en om de Breesaap. Geschiedkundige schets rond een duinvlakte", in: Ledenbulletin 21, Historische Genootschap Midden-Kennemerland Museum Kennemerland, 1997; J. Morren, "Kastelen en Buitenplaatsen in Velsen. Deel 3 IJmuiden, Velsen-Zuid en –Noord", 2005; J. Craandijk, "Gids voor Haarlem en omstreken", 1906; Theun de Vries, Dick Schaap, Siebe Rolle, Eene plaats van grooten omvang. 1876-1976 honderd jaar IJmuiden en het Noordzeekanaal, IJmuiden 1976; Dagblad Kennemerland 20 mei 1963; Noord-Hollands Archief, Haarlem; G. Karsten, "Noordhollandse Plaatsnamen", 1951.

© 2006 Werkgroep Straatnamen Onderzoek van de Historische Kring Velsen.
Dit artikel mag uitsluitend gebruikt worden voor de rubriek Straat in Beeld in de IJmuider Courant en voor publicaties door de Werkgroep Straatnamen Onderzoek van de Historische Kring Velsen.

Opgesteld door Wim Sellen en Henk Boot 25-mei-2006; minimale tekstcorrecties
EHB 14-06-2006

Checklist:

- Aangeleverd materiaal straatnamenwerkgroep

- AvK CD-ROM
- Hist.Doc.Velsen 1134
- Straatnaamregister Velsen
- Google
- Velisena search
- Velsen.nl
- Index Eene plaats...
- Andere literatuur (Ansichtkaarten, Kastelen en buitenplaatsen, monumentrapportages)

**

